

899-962-1-09

3-496

03260 პაგანიშვილის სახელობის თამადის
სახელმწიფო უნივერსიტეტი

ბელნაწერის უფლებით

გიორგი გურაშვილის ძე ალიგეგაშვილი

„მოქცევამ ქართლისამ“ და პატრისტიკული
ეგზეგეტიკა

ა 3 ტ რ ე ვ ე რ ა ტ ი

ფილოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორის სამეცნიერო
სარისხის მოსაპოვებლად

10.01.01 – ქართული ლიტერატურა

თბილისი
1999

დაუროვნებელი უფლება მდგრადად იქმნება კავშირის მიერთვის სახელმწიფო
სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჩართული
ერთიანობის კულტურული და სიტყვის მართვის
ისტორიის კათედრაზე

ექსპერტი - ფილოლოგის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი
რევაზ ბარამიძე

ოფიციალური ორგანიზაციის მეცნიერებათა დოქტორი,
პროფესორი ზურაბ კიქაძე

ფილოლოგის მეცნიერებათა დოქტორი
ნესტან სულავა

ფილოლოგის მეცნიერებათა დოქტორი
მიხეილ ქავთარია

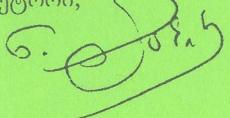
წამყვანი ორგანიზაცია - სულხან-საბა ორბელიანის სახელობის სახ-
ელმწიფო პედაგოგიური უნივერსიტეტი

დისერტაციის დაცვა შედგება 1999 წლის 17/XII 13⁰⁰ საათზე
ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტე-
ტის ფილოლოგის დარგის სადისერტაციო საბჭოს P 10.01.01C N2
სხდომაზე.

მისამართი: 380028, თბილისი, ილია ჭავჭავაძის გამზ. 1.

დისერტაციის გაცნობა შეიძლება თსუ სამეცნიერო ბიბლიოთეკაში.
ავტორუფერატი დაიგზავნა 1999 წლის „ 12 „ 6 თბ მტკნ „

სადისერტაციო საბჭოს სწავლული მდივანი,
ფილოლოგის მეცნიერებათა დოქტორი,
პროფესორი

 გ. ტაბიძე

ნაშრომის ზოგადი დასასიათება

თუმცის აქტუალობა და გამოკვლევის მიზანი: „მოქცევად ქართლისაც“
ქართული ქრისტიანული კულტურის უნიშვნელოვანების ისტორიული
და ლიტერატურული თხზულებაა. მისი შესწავლა დაკავშირებულია ჩვე-
ნი ერის ისტორიის კარდინალურ საკითხებთან. „მოქცევად ქართლისაც“
არაერთგზისაა გამოქვეყნებული და თარგმნილი. ამ ნაწარმოებიდან გამომ-
დინარე, ქრისტიანული კულტურის ფუნდამენტურ პრობლემებზე ყურა-
დღება გამამახვილეს და მცნიერული კვლევა-ძება ჩაატარეს სხვადასხვა
თაბიძის ქართველმა და უცხოელმა მცნიერებმა. განსაკუთრებით მნიშ-
ვნელოვანია „მოქცევად ქართლისაც“ ის ვარიანტი, რომელიც ითვლება
უძველესად და შესულია ქართული სასულიერო მწერლობის უნიკალურ
ძეგლში – „შატბერდის კრებულში“, მაგრამ ამ უკანასკნელის აქტუალო-
ბა მარტო ამით არ განისაზღვრება. კრებულში შეტანილი თხზულებების
უზემტესობა ეგზეგტიკური ზასიათისა და საეკლესიო მწერლობის უმ-
ნიშვნელოვანეს დარგს – პატრიატიკას განეკუთვნება.

„შატბერდის კრებული“ – წმინდა წიგნი (იოანე-ბერა) ქართულ
ფილოლოგიაში ქრესტომათიად, „წმინდა ნინოს ცხოვრების“ გასაგებ-
შესასწორებელ სახელმძღვანელოდ (მ. ჯანაშვილი), სასწავლო წიგნად
(ს. ყაუხებიშვილი), ქართულ ხელნაწერთა შორის უპირველესად (რ.
ბლეიიკი), უნიკალურად (მ. შანიძე), მასში შეტანილი „მოქცევად
ქართლისაც“ პრობლემატიკის უკეთ წვდომის მიზნით შედგენილ წიგნადაა
(რ. სირაქ) მიჩნეული. აქედან გამომდინარე, „მოქცევად ქართლისაც“ და
„შატბერდის კრებულში“ შეტანილი პატრიატიკული ეგზეგტიკის ნი-
მუშები უშუალო კავშირშია ერთმანეთთან. კრებულში „მოქცევად
ქართლისაც“ გარდა 13 თხზულებაა ქართული და თითოეული მათგანი
მეტანალებად, სხვადასხვა კუთხით და სიღრმით, საქართველოს გაქრის-
ტიანების კარდინალურ პრობლემებს მიემართება და ცალკეული საკითხ-
ის სწორად გაზრებასა და წვდომას ემსახურება.

„შატბერდის კრებულში“ შეტანილი თხზულებების ერთი ნაწილი
„მოქცევად ქართლისაც“ ისტორიოგრაფიასთან გვაახლოებს, ნაწილი –
თეოლოგიასთან ან ქრისტიანულ ანთრიპოლოგიასთან, სხვა – შუა საუკუ-
ნეოა ნაწარმოებებისათვის დამახასიათებელ პოეტიკასთან. ასეთი
მრავალმხრივი კავშირები მედიევალური აზროვნების სხვადასხვა დარგებთან
მნიშვნელოვან კულტურულ-ისტორიულ პრობლემებს წამოჭრის. მიკ-
როეოსმოსი და მაკროეოსმოსი, სიმბოლურ-ალევორიული გამოსახვის
საკითხები, ბიბლიოტეკი და ამქევენიულ იერარქიათა ურთიერთმიმართება,
ჰაგიოგრაფიის პოეტიკა, მიკროენები, ანტიერესული განწყო-

